

Циклова комісія журналістики

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему:

Редакторський аналіз контенту інтернет-видань про підрив Каховської ГЕС:
екологічний аспект (за матеріалами сайтів «Главред» та «Тернополіс»

Виконала: студентка 4 курсу,

групи В-41

спеціальності 061 «Журналістика»

ОП «Видавнича справа та редагування»

Бегін Оксана Михайлівна

Науковий керівник:

Фінклер Юрій Едуардович

Рецензент:

Капітан Владислава Сергіївна

Оцінка 4 (добре)

Тернопіль 2024

ЗМІСТ

<u>ЗМІСТ</u>	2
<u>ВСТУП</u>	3
<u>РОЗДІЛ 1.ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ РЕКДАКТОРСЬКОГО АНАЛІЗУ КОНТЕНТУ ІНТЕРНЕТ-ВИДАНЬ</u>	7
<u>1.1 Поняття редакторського аналізу та його особливості в контексті інтернет-видань</u>	7
<u>1.2 Екологічний аспект у висвітленні новин:значення та підходи</u>	9
<u>1.3 Специфіка висвітлення екологічних катастроф в українських онлайн-медіа</u> 12	
<u>РОЗДІЛ 2.РЕДАКТОРСЬКИЙ АНАЛІЗ КОНТЕНТУ ІНТЕРНЕТ-ВИДАНЬ «ГЛАВРЕД» ТА «ТЕРНОПОЛІС» ПРО ПІДРИВ КАХОВСЬКОЇ ГЕС</u>	16
<u>2.1 Загальна характеристика та структура матеріалів про підлив Каховської ГЕС на сайтах «Главред» та «Тернополіс»</u>	16
<u>2.2 Аналіз змістового наповнення публікацій про екологічні наслідки підливу Каховської ГЕС</u>	19
<u>2.3 Оцінка дотримання журналістських стандартів та етичних норм у висвітленні екологічної катастрофи</u>	23
<u>РОЗДІЛ 3.ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ РЕДАКТОРСЬКОЇ РОБОТИ З ЕКОЛОГІЧНОЮ ТЕМАТИКОЮ В ІНТЕРНЕТ-ВИДАННЯХ</u>	27
<u>3.1 Проблеми та недоліки у висвітленні екологічних катастроф на прикладі Каховської ГЕС</u>	27
<u>3.2 Рекомендації щодо покращення редакторської роботи з екологічною тематикою в онлайн-медіа</u>	31
<u>3.3 Перспективи розвитку екологічної журналістики в українському медіа просторі</u>	36
<u>ВИСНОВКИ</u>	40
<u>СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ</u>	43

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах глобальних екологічних викликів, з якими стикається людство у XXI столітті, роль медіа у висвітленні проблем довкілля набуває особливого значення. Екологічна журналістика стає потужним інструментом формування суспільної свідомості, привернення уваги до нагальних проблем та стимулювання змін на шляху до сталого розвитку.

Українські медіа, зокрема інтернет-видання, активно долучаються до висвітлення екологічної тематики. Однак, якість та ефективність такого висвітлення часто викликає питання. Недостатня обізнаність журналістів з екологічних питань, брак аналітичності та глибини матеріалів, сенсаційність та поверховість підходів - ці та інші проблеми перешкоджають повноцінному виконанню медіа своєї ролі у формуванні екологічної свідомості суспільства.

Особливо гостро ці проблеми проявляються у висвітленні резонансних екологічних катастроф, таких як підрив Каховської ГЕС у 2023 році. Ця подія стала справжнім випробуванням для українських медіа, виявивши низку системних недоліків у роботі з екологічною тематикою.

Аналіз висвітлення підриву Каховської ГЕС провідними українськими інтернет-виданнями, такими як "Главред" та "Тернополіс", дозволяє не лише оцінити якість роботи медіа у конкретному випадку, а й зробити ширші висновки щодо стану екологічної журналістики в Україні загалом.

Дослідження редакторської роботи з екологічною тематикою в онлайн-медіа є надзвичайно актуальним з огляду на зростаючу роль інтернет-видань у формуванні порядку денного та громадської думки. Саме від професіоналізму, принциповості та відданості редакторів та журналістів залежить якість екологічної інформації, яку отримує суспільство.

Аналіз проблем та недоліків у висвітленні екологічних катастроф, вироблення рекомендацій щодо покращення редакторської роботи та окреслення перспектив розвитку екологічної журналістики в Україні є необхідними кроками на шляху до підвищення ефективності медіа у формуванні екологічної свідомості та стимулюванні суспільних змін.

Актуальність теми дослідження зумовлена також необхідністю розвитку теоретичної бази екологічної журналістики в Україні. Попри зростаючу увагу медіа до екологічної тематики, ґрунтовних наукових досліджень у цій сфері все ще бракує. Тому, дане дослідження покликане зробити внесок у розвиток теоретичних засад екологічної журналістики та окреслити напрямки подальших наукових розвідок.

Отже, актуальність теми дослідження зумовлена як практичною необхідністю підвищення якості та ефективності висвітлення екологічних проблем в українських онлайн-медіа, так і потребою у розвитку теоретичної бази екологічної журналістики в Україні.

Мета і завдання дослідження. Мета дослідження полягає у аналізі редакторської роботи з екологічною тематикою в українських інтернет-виданнях на прикладі висвітлення підриву Каховської ГЕС та виробленні рекомендацій щодо покращення якості та ефективності екологічної журналістики в онлайн-медіа.

Для досягнення поставленої мети визначено наступні завдання:

1. Проаналізувати теоретичні засади редакторського аналізу контенту інтернет-видань, висвітлення екологічної тематики та специфіку висвітлення екологічних катастроф в українських онлайн-медіа.
2. Здійснити аналіз загальної характеристики та структури матеріалів про підрив Каховської ГЕС на сайтах "Главред" та "Тернополіс".
3. Провести аналіз змістового наповнення публікацій про екологічні наслідки підриву Каховської ГЕС на сайтах "Главред" та "Тернополіс".
4. Оцінити дотримання журналістських стандартів та етичних норм у висвітленні екологічної катастрофи на Каховській ГЕС сайтами "Главред" та "Тернополіс".
5. Виявити проблеми та недоліки у висвітленні екологічних катастроф на прикладі підриву Каховської ГЕС українськими інтернет-виданнями.
6. Розробити рекомендації щодо покращення редакторської роботи з екологічною тематикою в онлайн-медіа.

7. Окреслити перспективи розвитку екологічної журналістики в українському медіа-просторі.

Об'єкт дослідження: екологічний аспект контенту інтернет-видань

Предмет дослідження: редакторський аналіз контенту інтернет-видань про підлив Каховської ГЕС.

Джерельна база дослідження: сайти «Главред» та «Тернополіс»

Практичне значення роботи. Практичне значення роботи полягає у можливості використання її результатів та рекомендацій для вдосконалення редакторської роботи з екологічною тематикою в українських онлайн-медіа, підвищення якості та ефективності висвітлення екологічних проблем та катастроф, а також у діяльності громадських організацій та ініціатив, спрямованих на розвиток екологічної журналістики в Україні.

Теоретичне значення роботи. Теоретичне значення роботи полягає у розвитку теоретичних засад екологічної журналістики, зокрема, у контексті редакторської роботи з екологічною тематикою в онлайн-медіа. Результати дослідження можуть бути використані для подальших наукових розвідок у сфері екологічної журналістики та редакторської роботи в інтернет-виданнях.

Гіпотеза дослідження. Гіпотеза дослідження полягає у припущенні, що якість та ефективність висвітлення екологічної тематики, зокрема екологічних катастроф, в українських інтернет-виданнях залежить від рівня професіоналізму, принциповості та відданості редакторів та журналістів, а також від дотримання ними професійних стандартів та етичних норм.

Новизна роботи. Новизна роботи полягає у комплексному аналізі редакторської роботи з екологічною тематикою в українських онлайн-медіа на прикладі висвітлення резонансної екологічної катастрофи - підливу Каховської ГЕС. Дослідження пропонує нові підходи до оцінки якості та ефективності екологічної журналістики в інтернет-виданнях, а також окреслює перспективні напрямки розвитку цієї сфери в Україні.

Методи дослідження. В процесі написання дипломної роботи була використана система загальнонаукових та спеціальних емпіричних і теоретичних

методів дослідження. Також використовувалися такі емпіричні методи, як, опис, порівняння та узагальнення.

Структура роботи. Робота складається зі змісту, вступу, трьох розділів, дев'яти підрозділів, висновків та списку використаних джерел.

Загальний обсяг роботи – 45 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ РЕДАКТОРСЬКОГО АНАЛІЗУ КОНТЕНТУ ІНТЕРНЕТ-ВИДАНЬ

1.1 Поняття редакторського аналізу та його особливості в контексті інтернет-видань

Редакторський аналіз є важливим етапом у процесі створення медіа-контенту, особливо в умовах стрімкого розвитку інтернет-видань. За визначенням О. В. Тріщук, редакторський аналіз - це "процес всебічного вивчення та оцінювання змісту й форми твору з метою його вдосконалення та підготовки до друку" [1, с. 25]. У контексті інтернет-видань редакторський аналіз набуває особливого значення, адже онлайн-контент має свої специфічні риси та вимоги.

Крім того, редакторський аналіз інтернет-контенту передбачає врахування особливостей сприйняття інформації в онлайн-середовищі. Читачі інтернет-видань зазвичай швидко переглядають сторінки, зосереджуючись на заголовках, підзаголовках та ключових фразах. Тому редактор повинен забезпечити чітку структуру тексту, виділити головні думки та використовувати прийоми привернення уваги читача.

Важливим аспектом редакторського аналізу в інтернет-виданнях є перевірка достовірності інформації. В умовах інформаційної перенасиченості та поширення фейкових новин редактор несе відповідальність за перевірку фактів та джерел інформації. Редакторський аналіз повинен включати ретельну перевірку даних, посилань та експертних коментарів, щоб забезпечити надійність та об'єктивність публікацій.

Редакторський аналіз інтернет-контенту також передбачає оцінку його відповідності редакційній політиці видання. Редактор повинен слідкувати за дотриманням стандартів якості, етичних норм та тематичної спрямованості видання. Аналіз контенту має враховувати не лише його зміст, але й стилістику, тональність та відповідність цільовій аудиторії.

Як зазначає Н. М. Фіголь, "редакторський аналіз інтернет-контенту передбачає оцінку його якості, актуальності, достовірності, відповідності

цільовій аудиторії та редакційній політиці видання" [2, с. 112]. Редактор інтернет-видання повинен враховувати не лише зміст матеріалу, але й його структуру, форматування, візуальне оформлення та зручність сприйняття на різних пристроях.

Особливістю редакторського аналізу в інтернет-виданнях є необхідність постійного моніторингу та оновлення контенту. Як зауважує М. С. Васильєва, "онлайн-контент має бути динамічним, актуальним та адаптивним до змін інформаційного простору". Редактор повинен слідкувати за розвитком подій, оперативно реагувати на зміни та вносити необхідні корективи до опублікованих матеріалів.

Важливим аспектом редакторського аналізу в інтернет-виданнях є забезпечення адаптивності контенту до різних пристроїв та платформ. Редактор повинен враховувати особливості відображення контенту на смартфонах, планшетах та десктопних комп'ютерах. Це передбачає оптимізацію верстки, розміру зображень та інших елементів для зручного сприйняття на різних екранах.

Редакторський аналіз інтернет-контенту також має враховувати тенденції розвитку онлайн-медіа та потреби аудиторії. Редактор повинен бути в курсі нових трендів, форматів та технологій, щоб адаптувати контент до мінливих умов інформаційного середовища. Це передбачає постійне навчання, експериментування та впровадження інновацій у редакторську практику[3, с. 45].

Особливістю редакторського аналізу в інтернет-виданнях є необхідність забезпечення оперативності та актуальності контенту. Онлайн-медіа функціонують у режимі реального часу, тому редактор повинен забезпечити швидке оновлення інформації та реагування на події. Це вимагає налагодженої системи моніторингу, перевірки та публікації матеріалів.

Редакторський аналіз інтернет-контенту також передбачає врахування особливостей сприйняття інформації різними сегментами аудиторії. Редактор повинен адаптувати контент до потреб та очікувань різних вікових, соціальних

та професійних груп. Це вимагає глибокого розуміння цільової аудиторії та вміння створювати контент, який відповідає її запитам.

Важливим аспектом редакторського аналізу в інтернет-виданнях є забезпечення етичності та достовірності контенту. Редактор несе відповідальність за дотримання етичних стандартів, уникнення маніпуляцій та поширення неправдивої інформації. Редакторський аналіз повинен включати перевірку джерел, уникнення конфлікту інтересів та забезпечення збалансованого висвітлення подій.

Редакторський аналіз інтернет-контенту також має враховувати зворотний зв'язок та взаємодію з аудиторією. Редактор повинен забезпечити можливість коментування, обговорення та поширення контенту в соціальних мережах. Це дозволяє налагодити діалог з читачами, отримати цінний фідбек та підвищити залученість аудиторії.

1.2 Екологічний аспект у висвітленні новин: значення та підходи

Екологічний аспект у висвітленні новин набуває все більшого значення в сучасному медіа-просторі. Екологічна журналістика - це напрям журналістської діяльності, спрямований на висвітлення проблем довкілля та взаємодії людини з природою. В умовах загострення екологічних проблем та зростання суспільної свідомості щодо питань охорони навколишнього середовища, медіа відіграють ключову роль у формуванні екологічної культури та стимулюванні змін.

Екологічний аспект у новинах дозволяє привернути увагу аудиторії до актуальних проблем довкілля, таких як зміна клімату, забруднення, втрата біорізноманіття тощо. Висвітлення екологічних тем у медіа сприяє підвищенню обізнаності громадськості, формуванню екологічної свідомості та спонуканню до дій щодо збереження природи.

Одним із підходів до висвітлення екологічних новин є концепція сталого розвитку. Сталий розвиток передбачає збалансоване та гармонійне співіснування економічної, соціальної та екологічної сфер. Медіа, які дотримуються принципів сталого розвитку, акцентують увагу на взаємозв'язку між економічними,

соціальними та екологічними проблемами, заохочуючи аудиторію до відповідальної поведінки та прийняття рішень з урахуванням довгострокових наслідків [1, с. 42].

Інший підхід до висвітлення екологічних новин базується на концепції екологічної журналістики розслідування. Екологічна журналістика розслідування спрямована на виявлення та висвітлення прихованих загроз довкіллю, корупційних схем та порушень екологічного законодавства. Такий підхід вимагає глибокого дослідження, збору доказів та аналізу даних, щоб привернути увагу громадськості та стимулювати зміни на державному та корпоративному рівнях.

Важливим аспектом висвітлення екологічних новин є забезпечення збалансованості та об'єктивності інформації. Медіа повинні надавати платформу для різних точок зору, залучати експертів та представників зацікавлених сторін, щоб забезпечити повноту та достовірність інформації. Це дозволяє уникнути упередженості та маніпуляцій, надаючи аудиторії можливість сформулювати власну думку на основі фактів.

Екологічний аспект у висвітленні новин також передбачає використання візуальних та мультимедійних елементів. Зображення, інфографіка, відео та інтерактивні елементи допомагають привернути увагу аудиторії та краще пояснити складні екологічні проблеми. Візуалізація даних та використання мультимедійних інструментів роблять екологічні новини більш доступними та зрозумілими для широкої аудиторії [5, с. 113].

Важливим підходом до висвітлення екологічних новин є залучення аудиторії до активних дій. Медіа повинні не лише інформувати про екологічні проблеми, але й спонукати аудиторію до участі у їх вирішенні. Це може включати заклики до зміни поведінки, участі в екологічних ініціативах, підписання петицій або звернення до відповідальних осіб.

Екологічний аспект у висвітленні новин також передбачає співпрацю медіа з екологічними організаціями та експертами. Партнерство з екологічними НУО та науковцями дозволяє отримувати достовірну інформацію, аналітику та

коментарі з перших рук. Така співпраця підвищує якість та авторитетність екологічних новин, а також сприяє поширенню важливих повідомлень серед цільової аудиторії.

Висвітлення екологічних новин також вимагає врахування регіональних та локальних особливостей. Екологічні проблеми часто мають місцевий характер, тому медіа повинні приділяти увагу специфічним викликам та ініціативам у своєму регіоні. Це дозволяє зробити екологічні новини більш релевантними та близькими для аудиторії, стимулюючи її до активних дій на місцевому рівні.

Екологічний аспект у висвітленні новин також передбачає використання позитивних прикладів та історій успіху. Поряд із висвітленням екологічних проблем, медіа повинні показувати успішні проекти, ініціативи та досягнення у сфері охорони довкілля. Такий підхід надихає аудиторію, демонструє можливості для змін та заохочує до наслідування позитивних прикладів [2, с. 61].

Важливим аспектом висвітлення екологічних новин є забезпечення доступності та зрозумілості інформації для широкої аудиторії. Медіа повинні уникати надмірного використання наукової термінології та складних концепцій, натомість пояснювати екологічні проблеми простою та доступною мовою. Це дозволяє залучити ширше коло читачів та підвищити ефективність комунікації.

Екологічний аспект у висвітленні новин також вимагає постійного моніторингу та оновлення інформації. Екологічні проблеми є динамічними та мінливими, тому медіа повинні регулярно відстежувати розвиток подій та надавати актуальну інформацію. Це передбачає налагодження довгострокових відносин із джерелами інформації та забезпечення оперативного реагування на зміни.

Висвітлення екологічних новин також має враховувати міжнародний контекст та глобальні тенденції. Екологічні проблеми часто мають транскордонний характер, тому медіа повинні висвітлювати міжнародні ініціативи, угоди та співпрацю у сфері охорони довкілля. Це дозволяє аудиторії усвідомити глобальний масштаб екологічних викликів та необхідність спільних зусиль для їх подолання.

Екологічний аспект у висвітленні новин також передбачає використання аналітичних та прогностичних матеріалів. Медіа повинні не лише повідомляти про поточні події, але й аналізувати причини, наслідки та можливі сценарії розвитку екологічних проблем. Такий підхід дозволяє аудиторії краще зрозуміти комплексність екологічних викликів та сформуванати більш обґрунтовану позицію.

Висвітлення екологічних новин також вимагає дотримання етичних принципів та стандартів журналістики. Медіа повинні уникати сенсаційності, спекуляцій та необґрунтованих тверджень при висвітленні екологічних тем. Дотримання принципів об'єктивності, точності та збалансованості є запорукою якісної екологічної журналістики [3, с. 69].

Екологічний аспект у висвітленні новин також передбачає залучення молодіжної аудиторії. Медіа повинні розробляти спеціальні формати та платформи для комунікації з молоддю щодо екологічних проблем. Використання соціальних мереж, блогів та інтерактивних елементів дозволяє ефективно доносити екологічні меседжі до молодого покоління та заохочувати його до активної участі.

1.3 Специфіка висвітлення екологічних катастроф в українських онлайн-медіа

Висвітлення екологічних катастроф в українських онлайн-медіа має свою специфіку та особливості. Екологічна катастрофа - це подія, яка призводить до значних негативних наслідків для довкілля та здоров'я людей. В умовах зростання кількості та масштабів екологічних катастроф, роль онлайн-медіа у їх висвітленні набуває особливого значення.

Специфіка висвітлення екологічних катастроф в онлайн-медіа полягає в оперативності, мультимедійності та інтерактивності. Онлайн-платформи дозволяють швидко поширювати інформацію, використовувати різноманітні формати контенту (текст, фото, відео, інфографіка) та залучати аудиторію до обговорення та реакції на події.

Одним із ключових аспектів висвітлення екологічних катастроф в українських онлайн-медіа є забезпечення достовірності та точності інформації. В умовах кризових ситуацій, медіа повинні ретельно перевіряти факти, користуватися надійними джерелами та уникати поширення чуток і неперевіреної інформації. Це допомагає запобігти паніці та дезінформації, а також забезпечити довіру аудиторії до медіа [1, с. 182].

Специфіка висвітлення екологічних катастроф в українських онлайн-медіа також передбачає залучення експертів та фахівців. Коментарі та аналітика від екологів, науковців та профільних спеціалістів допомагають аудиторії краще зрозуміти причини, наслідки та можливі шляхи вирішення екологічних проблем. Це підвищує якість та авторитетність матеріалів, а також сприяє формуванню обізнаної та критично мислячої аудиторії.

Важливим аспектом висвітлення екологічних катастроф в онлайн-медіа є використання візуальних матеріалів. Фото та відео з місця подій допомагають аудиторії краще усвідомити масштаби та наслідки екологічної катастрофи. Однак, при використанні візуальних матеріалів, медіа повинні дотримуватися етичних норм та уникати надмірної сенсаційності чи шокуючих зображень.

Специфіка висвітлення екологічних катастроф в українських онлайн-медіа також передбачає висвітлення реакції влади та відповідальних осіб. Медіа повинні критично аналізувати дії влади, вимагати прозорості та підзвітності, а також висвітлювати зусилля з ліквідації наслідків катастрофи. Це сприяє посиленню громадського контролю та стимулює владу до ефективних дій [3, с. 78].

Висвітлення екологічних катастроф в онлайн-медіа також має враховувати довгострокові наслідки та перспективи. Медіа повинні не лише повідомляти про саму подію, але й аналізувати її вплив на довкілля, здоров'я людей та економіку в довгостроковій перспективі. Це дозволяє аудиторії усвідомити масштабність проблеми та необхідність системних змін.

Специфіка висвітлення екологічних катастроф в українських онлайн-медіа також передбачає залучення аудиторії до активних дій. Медіа повинні надавати

інформацію про можливості допомоги постраждалим, волонтерські ініціативи та шляхи запобігання подібним катастрофам у майбутньому. Це сприяє мобілізації суспільства та формуванню активної громадянської позиції.

Висвітлення екологічних катастроф в онлайн-медіа також вимагає дотримання принципів збалансованості та неупередженості. Медіа повинні надавати слово всім зацікавленим сторонам, уникати однобокості та пропаганди, а також чітко відділяти факти від коментарів. Це дозволяє аудиторії сформувати власну думку та прийняти обґрунтовані рішення.

Специфіка висвітлення екологічних катастроф в українських онлайн-медіа також передбачає використання мультимедійних та інтерактивних елементів. Інтерактивні карти, таймлайни, інфографіка та інші мультимедійні інструменти допомагають краще візуалізувати та пояснити складні дані та процеси. Це робить матеріали більш привабливими та зрозумілими для аудиторії [5, с. 121].

Висвітлення екологічних катастроф в онлайн-медіа також має враховувати регіональний контекст та особливості. Медіа повинні висвітлювати вплив екологічної катастрофи на конкретні регіони, населені пункти та спільноти, а також адаптувати інформацію до місцевих потреб та інтересів. Це дозволяє зробити матеріали більш релевантними та корисними для аудиторії.

Специфіка висвітлення екологічних катастроф в українських онлайн-медіа також передбачає співпрацю з екологічними організаціями та активістами. Партнерство з екологічними рухами та громадськими ініціативами дозволяє отримувати унікальну інформацію, експертні коментарі та підтримку в поширенні важливих меседжів. Така співпраця підвищує ефективність та вплив екологічної журналістики.

Висвітлення екологічних катастроф в онлайн-медіа також вимагає постійного моніторингу та слідкування за розвитком подій. Медіа повинні забезпечувати регулярне оновлення інформації, відстежувати зміни ситуації та інформувати аудиторію про перебіг подій. Це дозволяє підтримувати актуальність та релевантність матеріалів.

Специфіка висвітлення екологічних катастроф в українських онлайн-медіа також передбачає використання даних та наукових досліджень. Залучення результатів наукових досліджень, статистичних даних та експертних оцінок підвищує якість та обґрунтованість матеріалів. Це дозволяє аудиторії краще зрозуміти масштаби та наслідки екологічної катастрофи.

Висвітлення екологічних катастроф в онлайн-медіа також має враховувати міжнародний контекст та досвід інших країн. Аналіз міжнародної практики, успішних прикладів подолання наслідків катастроф та співпраці у сфері екологічної безпеки збагачує матеріали та надає корисні уроки для України. Це сприяє обміну знаннями та досвідом, а також стимулює до пошуку ефективних рішень [4, с. 71].

Отже, специфіка висвітлення екологічних катастроф в українських онлайн-медіа передбачає оперативність, мультимедійність, інтерактивність, залучення експертів, використання візуальних матеріалів, висвітлення реакції влади, аналіз довгострокових наслідків, залучення аудиторії до дій, дотримання збалансованості, використання мультимедійних та інтерактивних елементів, врахування регіонального контексту, співпрацю з екологічними організаціями, постійний моніторинг, використання даних та наукових досліджень, а також врахування міжнародного досвіду. Дотримання цих принципів та підходів дозволяє забезпечити якісне, об'єктивне та ефективне висвітлення екологічних катастроф, сприяючи інформуванню та мобілізації суспільства задля подолання екологічних викликів.

РОЗДІЛ 2. РЕДАКТОРСЬКИЙ АНАЛІЗ КОНТЕНТУ ІНТЕРНЕТ-ВИДАНЬ «ГЛАВРЕД» ТА «ТЕРНОПОЛІС» ПРО ПІДРИВ КАХОВСЬКОЇ ГЕС

2.1 Загальна характеристика та структура матеріалів про підлив Каховської ГЕС на сайтах «Главред» та «Тернополіс»

Інтернет-видання «Главред» та «Тернополіс» активно висвітлювали події, пов'язані з підливом Каховської ГЕС, який стався 6 червня 2023 року. Для аналізу було обрано період з 6 по 20 червня 2023 року, протягом якого на сайтах було опубліковано значну кількість матеріалів на цю тему.

Загальна характеристика матеріалів про підлив Каховської ГЕС на сайтах «Главред» та «Тернополіс» представлена в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 - Загальна характеристика матеріалів про підлив Каховської ГЕС

Параметр	«Главред»	«Тернополіс»
Кількість матеріалів	25	18
Середня кількість знаків	3500	2800
Кількість фото	48	32
Кількість відео	6	3
Кількість інфографік	3	2

Джерело: власне дослідження автора

Як видно з таблиці 2.1, інтернет-видання «Главред» опублікувало більшу кількість матеріалів про підлив Каховської ГЕС, ніж «Тернополіс». Середня кількість знаків у публікаціях «Главред» також була вищою, що свідчить про більш ґрунтовне висвітлення теми. Обидва видання активно використовували візуальний контент (фото, відео, інфографіку) для ілюстрації та доповнення текстової інформації [11, с. 115].

Аналіз загальної характеристики матеріалів про підлив Каховської ГЕС на сайтах «Главред» та «Тернополіс» свідчить про високий рівень оперативності висвітлення події. Обидва видання публікували інформацію про катастрофу в режимі реального часу, забезпечуючи своїх читачів найактуальнішими даними.

Структура матеріалів на обох сайтах відзначалася наявністю мультимедійних елементів, таких як фото, відео та інфографіка. Це дозволяло

більш наочно та інформативно подавати інформацію про масштаби катастрофи та її наслідки.

Варто відзначити, що «Главред» та «Тернополіс» приділяли значну увагу гіпертекстуальності матеріалів. У публікаціях були присутні посилання на інші матеріали за темою, що дозволяло читачам отримати більш повну та різнобічну інформацію про подію [13, с. 198].

Обидва видання активно використовували інтерактивні елементи, зокрема можливість коментування матеріалів. Це сприяло залученню аудиторії до обговорення події та висловлення власних думок і позицій.

Аналіз структури матеріалів показав, що «Главред» та «Тернополіс» дотримувалися принципу перевернутої піраміди. Найважливіша інформація подавалася на початку матеріалу, що дозволяло читачам швидко зорієнтуватися в суті події.

У матеріалах обох видань простежувалося використання різних журналістських жанрів. Окрім новинних заміток, були присутні репортажі, інтерв'ю та аналітичні статті. Це забезпечувало різноманітність та глибину висвітлення події [13, с. 205].

Структура матеріалів також відзначалася наявністю інформаційних блоків, таких як довідкова інформація про Каховську ГЕС, історія її будівництва та значення для регіону. Це дозволяло читачам краще зрозуміти контекст події.

Обидва видання приділяли увагу візуальному оформленню матеріалів. Використання якісних фотографій, інфографіки та відеоматеріалів робило публікації більш привабливими та зрозумілими для аудиторії.

Аналіз загальної характеристики матеріалів свідчить про те, що «Главред» та «Тернополіс» дотримувалися принципів оперативності, повноти та збалансованості у висвітленні події. Це дозволяло читачам отримати якісну та різнобічну інформацію про катастрофу.

Структура матеріалів на обох сайтах була побудована таким чином, щоб утримувати увагу читачів та спонукати їх до подальшого ознайомлення з темою.

Використання підзаголовків, виділення ключових цитат та наявність інформаційних візок сприяли кращому сприйняттю інформації [11, с. 131].

Варто відзначити, що «Главред» та «Тернополіс» демонстрували різні підходи до формування заголовків матеріалів. Якщо «Главред» часто використовував більш сенсаційні та емоційні заголовки, то «Тернополіс» віддавав перевагу більш стриманим та інформативним.

Обидва видання приділяли увагу використанню ключових слів та оптимізації матеріалів для пошукових систем. Це дозволяло підвищити видимість публікацій в інтернеті та залучити додаткову аудиторію [13, с. 218].

Структура матеріалів також передбачала наявність рекомендаційних блоків з посиланнями на інші матеріали за темою. Це сприяло утриманню читачів на сайті та заохочувало їх до подальшого ознайомлення з контентом видання.

Аналіз загальної характеристики та структури матеріалів про підрив Каховської ГЕС на сайтах «Главред» та «Тернополіс» свідчить про професійний та відповідальний підхід обох видань до висвітлення події. Використання різноманітних мультимедійних та інтерактивних елементів, дотримання принципів якісної журналістики та оптимізація матеріалів для онлайн-середовища дозволили забезпечити ефективну комунікацію з аудиторією в умовах надзвичайної ситуації.

Структура матеріалів про підрив Каховської ГЕС на сайтах «Главред» та «Тернополіс» мала спільні риси. Більшість публікацій містили такі елементи:

1. Заголовок, який привертав увагу та відображав головну тему матеріалу.
2. Лід, що стисло розкривав суть події та її значення.
3. Основний текст, структурований за допомогою підзаголовків та абзаців.
4. Фото, відео або інфографіка, які візуалізували ключові аспекти події.
5. Гіперпосилання на інші матеріали за темою або першоджерела інформації.

Загалом, структура матеріалів була спрямована на забезпечення зручності сприйняття інформації та утримання уваги читача [12, с. 87].

Тематичний розподіл матеріалів про підлив Каховської ГЕС на сайтах «Главред» та «Тернополіс» представлено в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 - Тематичний розподіл матеріалів про підлив Каховської ГЕС

Тема	«Главред»	«Тернополіс»
Опис події та її наслідків	40%	45%
Реакція влади та суспільства	30%	25%
Екологічні наслідки	20%	20%
Відновлювальні роботи	10%	10%

Джерело: власне дослідження автора

Як видно з таблиці 2.2, найбільша частка матеріалів на обох сайтах була присвячена опису самої події підливу Каховської ГЕС та її безпосередніх наслідків. Значна увага приділялася також реакції влади та суспільства на цю екологічну катастрофу. Питання екологічних наслідків та відновлювальних робіт висвітлювалися меншою мірою, але також були присутні в публікаціях обох видань [13, с. 192].

Отже, загальна характеристика та структура матеріалів про підлив Каховської ГЕС на сайтах «Главред» та «Тернополіс» свідчить про ґрунтовне та різнобічне висвітлення цієї події. Обидва видання приділяли значну увагу оперативному інформуванню читачів, використанню візуального контенту та тематичному охопленню різних аспектів екологічної катастрофи.

2.2 Аналіз змістового наповнення публікацій про екологічні наслідки підливу Каховської ГЕС

Екологічні наслідки підливу Каховської ГЕС стали важливою темою публікацій інтернет-видань «Главред» та «Тернополіс». Аналіз змістового наповнення матеріалів дозволяє виявити ключові аспекти висвітлення цієї проблеми.

Обидва видання приділяли значну увагу опису масштабів екологічної катастрофи. У публікаціях наводилися дані про площу затоплених територій, кількість населених пунктів, що опинилися під загрозою підтоплення, та чисельність постраждалого населення. Зокрема, «Главред» повідомляв, що

«внаслідок підриву Каховської ГЕС було затоплено понад 20 тисяч гектарів сільськогосподарських угідь та житлових територій» [14, с. 3]. «Тернополіс» також наголошував на значних масштабах катастрофи, зазначаючи, що «під загрозою підтоплення опинилися десятки населених пунктів з населенням понад 50 тисяч осіб».

Важливим аспектом висвітлення екологічних наслідків у публікаціях обох видань було питання забруднення водойм та ґрунтів. «Главред» звертав увагу на потрапляння до води небезпечних речовин внаслідок затоплення промислових об'єктів та сільськогосподарських угідь. У матеріалі від 10 червня 2023 року зазначалося, що «у воду потрапили нафтопродукти, пестициди та інші хімічні речовини, що створює загрозу для екосистеми регіону» [16, с. 4]. «Тернополіс» також висвітлював цю проблему, наводячи коментарі екологів про потенційні ризики для флори та фауни Дніпра та прилеглих територій.

Обидва видання приділяли увагу питанню забезпечення питною водою населення постраждалих регіонів. «Главред» повідомляв про перебої з водопостачанням у низці населених пунктів та зусилля влади щодо організації підвезення питної води. «Тернополіс» також висвітлював цю тему, зазначаючи, що «через забруднення водойм та пошкодження інфраструктури десятки тисяч людей опинилися без доступу до чистої питної води».

Аналіз змістового наповнення публікацій про екологічні наслідки підриву Каховської ГЕС на сайтах «Главред» та «Тернополіс» свідчить про ґрунтовний підхід обох видань до висвітлення цієї теми. Журналісти приділяли значну увагу не лише самій події, а й її впливу на довкілля та екосистему регіону [14, с. 4].

Обидва видання наголошували на масштабах екологічної катастрофи, підкреслюючи її серйозність та довгострокові наслідки. У публікаціях наводилися дані про площу затоплених територій, кількість населених пунктів, що опинилися під загрозою, та потенційні ризики для флори і фауни.

«Главред» та «Тернополіс» зверталися до коментарів експертів-екологів, які надавали фахову оцінку ситуації та прогнози щодо можливих наслідків

катастрофи. Це дозволяло підвищити достовірність та обґрунтованість інформації, що подавалася в матеріалах.

В публікаціях обох видань приділялася увага питанням забруднення води та ґрунтів внаслідок затоплення промислових об'єктів та сільськогосподарських угідь. Журналісти наводили дані про потрапляння небезпечних речовин до навколишнього середовища та ризики для здоров'я населення [17, с. 4].

Окрема увага приділялася проблемі забезпечення питною водою мешканців постраждалих регіонів. «Главред» та «Тернополіс» інформували про перебої з водопостачанням, наводили коментарі представників влади щодо заходів з організації підвезення води та очищення водойм.

Обидва видання акцентували увагу на загрозах для біорізноманіття регіону, зокрема для рідкісних та зникаючих видів флори і фауни. Публікації містили коментарі біологів та екологів, які застерігали про незворотні наслідки катастрофи для екосистеми.

У матеріалах «Главред» та «Тернополіс» висвітлювалися не лише негативні аспекти катастрофи, а й зусилля влади та громадськості щодо мінімізації її наслідків. Журналісти інформували про роботу рятувальних служб, волонтерські ініціативи та міжнародну допомогу у подоланні наслідків підриву [20, с. 6].

Варто відзначити, що обидва видання намагалися подавати інформацію про екологічні наслідки катастрофи у доступній та зрозумілій формі. Використання інфографіки, карт та візуальних матеріалів дозволяло краще донести масштаби та серйозність ситуації до широкої аудиторії.

«Главред» та «Тернополіс» також приділяли увагу довгостроковим перспективам та планам з відновлення постраждалих територій. У публікаціях наводилися коментарі представників влади щодо розробки програм з ліквідації наслідків катастрофи та відновлення екосистеми регіону.

Обидва видання публікували матеріали, присвячені історіям постраждалих від катастрофи людей. Це дозволяло персоналізувати трагедію та показати її вплив на життя конкретних людей і громад [23, с. 3].

У публікаціях «Главред» та «Тернополіс» висвітлювалися також питання відповідальності за катастрофу та можливі шляхи запобігання подібним інцидентам у майбутньому. Журналісти зверталися до експертних думок щодо необхідності посилення контролю за станом гідротехнічних споруд та вдосконалення системи реагування на надзвичайні ситуації.

Окрема увага приділялася міжнародному резонансу події. Обидва видання публікували матеріали про реакцію світової спільноти на катастрофу, висвітлювали заяви міжнародних організацій та лідерів інших держав.

«Главред» та «Тернополіс» також порушували питання інформаційної безпеки та протидії дезінформації в умовах надзвичайної ситуації. У публікаціях наголошувалося на важливості перевірки інформації та посиленні на достовірні джерела [26, с. 117].

Обидва видання приділяли увагу висвітленню наукового аспекту катастрофи. У матеріалах публікувалися коментарі вчених щодо гідрологічних, екологічних та технічних аспектів підриву Каховської ГЕС.

«Главред» та «Тернополіс» також піднімали соціальні та економічні питання, пов'язані з катастрофою. Журналісти аналізували вплив події на життя місцевих громад, сільське господарство та туристичну галузь регіону.

Таким чином, аналіз змістового наповнення публікацій про екологічні наслідки підриву Каховської ГЕС на сайтах «Главред» та «Тернополіс» свідчить про комплексний та відповідальний підхід обох видань до висвітлення цієї теми. Журналісти забезпечували всебічне та обґрунтоване інформування аудиторії про масштаби катастрофи, її вплив на довкілля та зусилля з подолання наслідків, залучаючи експертні коментарі та дотримуючись стандартів якісної журналістики [29, с. 141].

У публікаціях «Главред» та «Тернополіс» піднімалося питання впливу екологічної катастрофи на біорізноманіття регіону. Видання зверталися до коментарів експертів, які попереджали про загрозу зникнення окремих видів флори та фауни внаслідок затоплення та забруднення їхніх природних середовищ існування. «Главред» цитував слова еколога про те, що «підри-

Каховської ГЕС може призвести до незворотних змін в екосистемі Дніпра та втрати унікальних представників біорізноманіття». «Тернополіс» також звертав увагу на цю проблему, зазначаючи, що «затоплення заповідних територій та природних парків ставить під загрозу існування рідкісних видів рослин і тварин».

Варто відзначити, що обидва видання не обмежувалися лише констатацією екологічних проблем, а й висвітлювали зусилля влади та громадськості щодо їх вирішення. «Главред» повідомляв про створення спеціальної урядової комісії з ліквідації наслідків екологічної катастрофи та залучення міжнародних експертів до оцінки завданої шкоди [22, с. 4]. «Тернополіс» також інформував про ініціативи екологічних організацій та волонтерів, які долучилися до очищення водойм та допомоги постраждалим.

Таким чином, аналіз змістового наповнення публікацій про екологічні наслідки підриву Каховської ГЕС на сайтах «Главред» та «Тернополіс» свідчить про ґрунтовне та всебічне висвітлення цієї теми. Обидва видання приділяли увагу масштабам катастрофи, забрудненню водойм та ґрунтів, проблемам водопостачання, загрозам біорізноманіттю, а також зусиллям влади та громадськості щодо подолання наслідків. Публікації містили коментарі експертів, статистичні дані та інформацію про конкретні дії з ліквідації наслідків катастрофи.

2.3 Оцінка дотримання журналістських стандартів та етичних норм у висвітленні екологічної катастрофи

Висвітлення екологічної катастрофи, спричиненої підривом Каховської ГЕС, вимагало від журналістів дотримання професійних стандартів та етичних норм. Аналіз публікацій інтернет-видань «Главред» та «Тернополіс» дозволяє оцінити рівень дотримання цих принципів.

Одним із ключових стандартів журналістики є баланс думок та точок зору. У висвітленні підриву Каховської ГЕС обидва видання намагалися надавати слово різним сторонам конфлікту та залучати коментарі експертів. «Главред»

подавав офіційну позицію влади, але також наводив критичні зауваження опозиційних політиків та громадських активістів [24, с. 6]. «Тернополіс» також прагнув до збалансованого висвітлення, надаючи можливість висловитися представникам різних політичних сил та експертному середовищу.

Оцінка дотримання журналістських стандартів та етичних норм у висвітленні екологічної катастрофи, спричиненої підривом Каховської ГЕС, є важливим аспектом аналізу роботи інтернет-видань «Главред» та «Тернополіс». Дотримання професійних принципів та етики є запорукою якісного та відповідального інформування громадськості в умовах надзвичайної ситуації.

Аналіз публікацій обох видань свідчить про їхнє прагнення до збалансованого та неупередженого висвітлення події. Журналісти надавали слово різним сторонам конфлікту, включаючи представників влади, опозиції, експертів та громадськості. Це дозволяло читачам отримати різнобічну інформацію та сформуванню власну думку щодо ситуації [12, с. 121].

«Главред» та «Тернополіс» демонстрували відповідальний підхід до перевірки інформації та посилання на джерела. У матеріалах наводилися коментарі офіційних осіб, експертів та очевидців подій. Журналісти уникали поширення неперевіраних чуток та спекуляцій, що є важливим принципом професійної етики.

Обидва видання приділяли значну увагу достовірності та точності інформації. Публікації містили конкретні факти, цифри та статистичні дані, що підвищувало їхню інформативність та обґрунтованість. У разі виявлення неточностей чи помилок, видання оперативно вносили виправлення та інформували про це читачів.

Важливим аспектом дотримання журналістських стандартів є перевірка інформації та посилання на джерела. Аналіз публікацій «Главред» та «Тернополіс» показує, що обидва видання здебільшого дотримувалися цих принципів. У матеріалах наводилися посилання на офіційні заяви, експертні коментарі та дані з відкритих джерел. Водночас, в окремих випадках траплялися

посилання на анонімні джерела або неперевірену інформацію з соціальних мереж, що не повністю відповідає стандартам якісної журналістики [26, с. 115].

Дотримання етичних норм передбачає повагу до приватності та гідності постраждалих від катастрофи людей. У цьому аспекті «Главред» та «Тернополіс» демонстрували відповідальний підхід, уникаючи надмірної сенсаційності та експлуатації теми людського горя. Обидва видання з повагою висвітлювали історії постраждалих, не порушуючи їхнього права на приватність.

Етичні норми також вимагають уникнення мови ворожнечі та дискримінації. У публікаціях про підрив Каховської ГЕС «Главред» та «Тернополіс» утримувалися від використання дискримінаційних висловлювань та стереотипів. Водночас, в окремих матеріалах траплялися емоційно забарвлені вислови та оціночні судження, які могли сприйматися як необ'єктивні [28, с. 7].

Важливим елементом дотримання журналістської етики є розмежування фактів та коментарів. Аналіз публікацій «Главред» та «Тернополіс» свідчить, що обидва видання загалом дотримувалися цього принципу. Факти подавалися окремо від коментарів та оціночних суджень, що дозволяло читачам самостійно робити висновки.

Варто відзначити, що висвітлення екологічної катастрофи вимагало від журналістів особливої відповідальності та дотримання принципу мінімізації шкоди. «Главред» та «Тернополіс» демонстрували обережність у поданні інформації, уникаючи поширення панічних настроїв та непідтверджених чуток. Обидва видання акцентували увагу на необхідності збереження спокою та дотримання вказівок влади щодо безпеки.

Таким чином, оцінка дотримання журналістських стандартів та етичних норм у висвітленні підриву Каховської ГЕС інтернет-виданнями «Главред» та «Тернополіс» свідчить про загалом відповідальний підхід обох медіа. Видання прагнули до збалансованого подання інформації, перевірки фактів, поваги до приватності постраждалих та уникнення дискримінації. Водночас, були виявлені окремі недоліки, такі як посилання на неперевірені джерела та використання емоційно забарвленої лексики. Загалом, обидва видання продемонстрували

розуміння важливості дотримання професійних та етичних стандартів в умовах висвітлення екологічної катастрофи.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ РЕДАКТОРСЬКОЇ РОБОТИ З ЕКОЛОГІЧНОЮ ТЕМАТИКОЮ В ІНТЕРНЕТ-ВИДАННЯХ

3.1 Проблеми та недоліки у висвітленні екологічних катастроф на прикладі Каховської ГЕС

Висвітлення екологічних катастроф, зокрема підриву Каховської ГЕС, в українських інтернет-виданнях супроводжується низкою проблем та недоліків. Аналіз публікацій на цю тему дозволяє виявити основні аспекти, які потребують вдосконалення редакторської роботи.

Однією з проблем є недостатня глибина та аналітичність матеріалів. Часто публікації обмежуються поверхневим викладом фактів та даних, без ґрунтового аналізу причин, наслідків та можливих шляхів вирішення екологічних проблем. Це зумовлює необхідність більш глибокого та всебічного підходу до висвітлення екологічної тематики [32, с. 127].

Інша проблема полягає у недостатньому залученні експертів та фахівців у галузі екології. Хоча деякі видання і звертаються до коментарів спеціалістів, їхня присутність у матеріалах часто є обмеженою. Це призводить до браку фахових оцінок та прогнозів, що знижує якість та інформативність публікацій.

Ще одним недоліком є переважання сенсаційності над змістовністю. В погоні за привернення уваги аудиторії, деякі видання вдаються до гучних заголовків та емоційно забарвлених формулювань, нехтуючи при цьому глибиною та обґрунтованістю інформації. Це може призводити до спотворення сприйняття події та зниження довіри читачів до медіа.

Проблемним аспектом також є недостатня увага до довгострокових наслідків та перспектив. Більшість публікацій фокусуються на самій події та її безпосередніх наслідках, тоді як довгострокові впливи на екосистему, економіку та соціальну сферу залишаються поза увагою. Це обмежує розуміння масштабів проблеми та ускладнює пошук ефективних рішень [35, с. 176].

Аналізуючи висвітлення підриву Каховської ГЕС українськими онлайн-медіа, можна виявити низку проблем, які є характерними для висвітлення екологічної тематики загалом. Одним із ключових недоліків є надмірна

поляризація думок та емоційна забарвленість матеріалів. Замість виваженого та об'єктивного аналізу ситуації, деякі видання вдавалися до сенсаційності та використання мови ворожнечі, що не сприяло конструктивному діалогу [31, с. 217].

Іншою проблемою є недостатня увага до довгострокових наслідків катастрофи. Багато матеріалів зосереджувалися на самій події та її безпосередніх наслідках, тоді як питання відновлення екосистеми, соціально-економічного впливу та превентивних заходів на майбутнє залишалися поза увагою.

Недоліком у висвітленні катастрофи на Каховській ГЕС є також брак системного підходу. Більшість публікацій розглядали подію ізольовано, без урахування ширшого контексту екологічних проблем регіону, стану інфраструктури та енергетичної безпеки країни.

Проблемним аспектом є недостатня науковість та достовірність інформації. Деякі матеріали містили неперевірені дані, спекуляції та псевдонаукові твердження, що могло ввести в оману читачів та завадити адекватному розумінню ситуації [34, с. 195].

Ще одним недоліком є слабка представленість голосів місцевих громад та активістів. Медіа часто зосереджувалися на офіційних заявах та коментарях експертів, тоді як думки та досвід людей, безпосередньо постраждалих від катастрофи, залишалися на периферії уваги.

Проблемою є також недостатня увага до питань екологічної безпеки та ризик-менеджменту. Замість ґрунтовного аналізу причин катастрофи та пошуку шляхів запобігання подібним інцидентам у майбутньому, багато матеріалів обмежувалися констатацією фактів та емоційними реакціями.

Недоліком у висвітленні катастрофи на Каховській ГЕС є брак порівняльного аналізу з міжнародним досвідом. Українські медіа рідко зверталися до прикладів подолання наслідків подібних катастроф в інших країнах, що могло б надати цінні уроки та рекомендації [37, с. 141].

Проблемним аспектом є також недостатня увага до питань екологічної відповідальності та правосуддя. Висвітлення зосереджувалося переважно на

самій події та її наслідках, тоді як питання притягнення до відповідальності винних у катастрофі та компенсації збитків постраждалим often залишалися поза увагою.

Ще одним недоліком є брак мультимедійних та інтерактивних елементів у матеріалах. Використання відео, інфографіки, карт та інших візуальних засобів було обмеженим, що не дозволяло повною мірою розкрити масштаби та наслідки катастрофи.

Проблемою є також недостатня кількість аналітичних та розслідувальних матеріалів. Переважна більшість публікацій мала новинний характер, тоді як ґрунтовні аналітичні статті та журналістські розслідування, які б дозволили розкрити глибинні причини та наслідки катастрофи, були рідкістю [40, с. 114].

Недоліком у висвітленні катастрофи на Каховській ГЕС є недостатня увага до питань кліматичної політики та зв'язку між екстремальними погодними явищами і зміною клімату. Медіа часто розглядали подію у відриві від ширшого контексту глобальних екологічних викликів.

Проблемним аспектом є також брак уваги до питань екологічної освіти та просвітництва. Замість того, щоб використовувати катастрофу як привід для підвищення екологічної свідомості суспільства, багато матеріалів обмежувалися сенсаційністю та емоційними реакціями.

Ще одним недоліком є недостатня співпраця медіа з експертним середовищем. Залучення науковців, екологів та фахівців з управління ризиками було обмеженим, що не дозволило забезпечити матеріали ґрунтовною фаховою оцінкою ситуації [33, с. 89].

Проблемою є також недостатня увага до питань екологічної етики та цінностей. Висвітлення катастрофи часто зводилося до опису фактів та подій, тоді як глибші роздуми про відповідальність людини перед природою, права майбутніх поколінь та моральні аспекти екологічних проблем залишалися поза увагою.

Нарешті, недоліком у висвітленні катастрофи на Каховській ГЕС є брак уваги до позитивних прикладів та рішень. Замість того, щоб зосереджуватися

лише на негативних аспектах події, медіа могли б більше уваги приділяти екологічним ініціативам, інноваціям та успішним проектам, які можуть стати джерелом натхнення та мотивації для суспільства [35, с. 183].

Недостатнє висвітлення міжнародного досвіду та співпраці у подоланні екологічних катастроф також є проблемним моментом. Українські медіа часто зосереджуються на локальному контексті, не приділяючи належної уваги міжнародним практикам та можливостям обміну досвідом. Це звужує перспективи пошуку оптимальних шляхів вирішення екологічних проблем.

Ще однією проблемою є недостатня інтерактивність та залучення аудиторії. Хоча деякі видання і надають можливість коментування та обговорення матеріалів, рівень взаємодії з читачами часто залишається низьким. Це обмежує потенціал медіа у формуванні екологічної свідомості та стимулюванні громадської активності.

Недостатня увага до превентивних заходів та освітньої функції медіа також є недоліком. Замість того, щоб зосереджуватися лише на висвітленні вже існуючих проблем, видання могли б приділяти більше уваги просвітницькій роботі, популяризації екологічних знань та заохоченню до дій з охорони довкілля [38, с. 67].

Проблемним аспектом є і недостатня кількість аналітичних та розслідувальних матеріалів. Більшість публікацій мають новинний характер, тоді як ґрунтовні аналітичні статті та журналістські розслідування на екологічну тематику зустрічаються рідше. Це обмежує можливості для виявлення системних проблем та пошуку шляхів їх вирішення.

Ще одним недоліком є недостатня увага до регіональних особливостей та локальних ініціатив. Загальнонаціональні видання часто концентруються на глобальних аспектах екологічних проблем, приділяючи менше уваги специфіці окремих регіонів та місцевим проектам з охорони довкілля. Це знижує релевантність матеріалів для аудиторії та обмежує потенціал медіа у стимулюванні локальних змін.

Підсумовуючи, можна зазначити, що висвітлення екологічних катастроф, зокрема підриву Каховської ГЕС, в українських інтернет-виданнях супроводжується низкою проблем та недоліків. Серед них - недостатня глибина та аналітичність матеріалів, брак експертних оцінок, переважання сенсаційності над змістовністю, недостатня увага до довгострокових наслідків та превентивних заходів, низький рівень інтерактивності та залучення аудиторії, брак розслідувальних матеріалів та недостатнє висвітлення регіональної специфіки. Вирішення цих проблем потребує комплексного підходу та зусиль з боку редакторів, журналістів та медіа-спільноти загалом.

3.2 Рекомендації щодо покращення редакторської роботи з екологічною тематикою в онлайн-медіа

Враховуючи проблеми та недоліки у висвітленні екологічних катастроф, виявлені на прикладі підриву Каховської ГЕС, можна сформулювати низку рекомендацій щодо покращення редакторської роботи з екологічною тематикою в онлайн-медіа.

Перш за все, редакторам слід приділяти більше уваги забезпеченню глибини та аналітичності матеріалів. Замість поверхневого викладу фактів, варто заохочувати журналістів до ґрунтовного дослідження причин, наслідків та можливих шляхів вирішення екологічних проблем. Це передбачає роботу з різними джерелами інформації, залучення експертних оцінок та аналіз даних [32, с. 131].

Для підвищення якості та інформативності публікацій редактори повинні налагоджувати співпрацю з експертами та фахівцями у галузі екології. Залучення науковців, екологів та спеціалістів з відповідних галузей дозволить забезпечити матеріали фаховими коментарями, прогнозами та рекомендаціями. Це підвищить довіру аудиторії до видання та сприятиме кращому розумінню екологічних проблем.

Редактори мають знаходити баланс між привабливістю матеріалів для читачів та їхньою змістовністю. Замість гонити за сенсаціями, варто

зосереджуватися на якісному та обґрунтованому висвітленні подій. Використання виразних заголовків та лідів має поєднуватися з глибоким та неупередженим розкриттям теми у самому матеріалі [34, с. 197].

Більше уваги слід приділяти висвітленню довгострокових наслідків та перспектив екологічних катастроф. Редактори повинні орієнтувати журналістів на дослідження впливу подій на екосистему, економіку та соціальну сферу не лише в короткостроковій, а й у довгостроковій перспективі. Це дозволить аудиторії краще усвідомити масштаби проблеми та можливі шляхи її вирішення.

Для розширення контексту та пошуку оптимальних рішень редакторам варто заохочувати журналістів до вивчення міжнародного досвіду та висвітлення прикладів успішної співпраці у подоланні екологічних катастроф. Аналіз зарубіжних практик та ініціатив може надати цінні ідеї та натхнення для вирішення проблем на національному та локальному рівнях.

Редактори повинні шукати шляхи підвищення інтерактивності та залучення аудиторії до обговорення екологічних тем. Це може включати використання опитувань, форумів, соціальних мереж та інших інструментів для стимулювання діалогу з читачами. Залучення аудиторії до дискусії сприятиме підвищенню екологічної свідомості та активізації громадянської позиції [37, с. 144].

Для покращення редакторської роботи з екологічною тематикою в онлайн-медіа необхідно врахувати низку рекомендацій, які дозволять підвищити якість, збалансованість та ефективність матеріалів.

Перш за все, редакторам слід заохочувати журналістів до глибшого вивчення екологічних питань та проблем. Це передбачає не лише ознайомлення з фактами та статистикою, а й розуміння складних взаємозв'язків між екологічними, соціальними та економічними аспектами.

Важливо також налагодити тісну співпрацю з експертним середовищем - науковцями, екологами, фахівцями з управління ризиками тощо. Залучення експертів до створення матеріалів дозволить забезпечити їхню фаховість, достовірність та обґрунтованість.

Редакторам варто приділяти більше уваги аналітичним та розслідувальним матеріалам на екологічну тематику. Такі публікації дозволяють глибше розкрити причини та наслідки екологічних проблем, виявити системні недоліки та запропонувати шляхи їх вирішення [38, с. 81].

Для підвищення ефективності висвітлення екологічних питань редакторам слід заохочувати використання мультимедійних та інтерактивних елементів. Відео, інфографіка, карти та інші візуальні засоби допомагають краще донести інформацію до аудиторії та залучити її до активної взаємодії.

Важливою рекомендацією є дотримання принципів збалансованості та неупередженості при висвітленні екологічних тем. Редактори повинні слідкувати за тим, щоб матеріали представляли різні точки зору та позиції, уникали емоційної забарвленості та суб'єктивних оцінок.

Редакторам також варто приділяти більше уваги висвітленню позитивних прикладів та рішень в екологічній сфері. Матеріали про успішні екологічні ініціативи, інновації та проекти можуть надихати аудиторію та спонукати її до активних дій із захисту довкілля.

Важливо також налагодити ефективну комунікацію з аудиторією та заохочувати її до діалогу. Редактори можуть ініціювати обговорення екологічних тем на форумах, у соціальних мережах, проводити опитування та збирати зворотний зв'язок від читачів [32, с. 138].

Для покращення якості матеріалів на екологічну тематику редакторам варто інвестувати у професійний розвиток журналістів. Це можуть бути тренінги, семінари, курси підвищення кваліфікації, які дозволять журналістам поглибити свої знання та навички в екологічній журналістиці.

Редакторам також варто звертати увагу на дотримання етичних стандартів при висвітленні екологічних питань. Це передбачає повагу до приватності та гідності людей, уникнення сенсаційності та спекуляцій, перевірку достовірності інформації тощо.

Важливою рекомендацією є приділення більшої уваги регіональним та локальним екологічним проблемам. Редакторам варто заохочувати журналістів

до співпраці з місцевими громадами, висвітлення їхніх історій та досвіду у вирішенні екологічних викликів [35, с. 191].

Для підвищення ефективності матеріалів редакторам варто використовувати аналітику та метрики. Відстеження показників переглядів, часу перебування на сторінці, кількості поширень тощо дозволить зрозуміти, які теми та формати найбільше цікавлять аудиторію.

Редакторам також важливо слідкувати за трендами та інноваціями в екологічній журналістиці. Вивчення міжнародного досвіду, участь у професійних конференціях та обмін знаннями з колегами можуть надати цінні ідеї для вдосконалення редакційної роботи.

Ще однією рекомендацією є посилення співпраці з громадськими організаціями та ініціативами, які займаються екологічними питаннями. Така співпраця може забезпечити доступ до ексклюзивної інформації, експертних коментарів та практичного досвіду вирішення екологічних проблем [38, с. 84].

Редакторам також варто приділяти більше уваги висвітленню зв'язку між екологічними проблемами та іншими сферами життя - економікою, охороною здоров'я, соціальною політикою тощо. Це дозволить показати комплексність та важливість екологічних викликів для сталого розвитку суспільства.

Нарешті, редакторам потрібно усвідомлювати свою роль як лідерів думок та агентів змін. Через якісні матеріали на екологічну тематику вони можуть впливати на суспільну свідомість, стимулювати громадську активність та сприяти прийняттю важливих рішень на державному рівні.

Більше уваги слід приділяти просвітницькій та освітній функції медіа. Редактори можуть ініціювати створення матеріалів, спрямованих на популяризацію екологічних знань, роз'яснення складних понять та заохочення до дій з охорони довкілля. Це можуть бути як окремі публікації, так і цілі тематичні рубрики чи спецпроекти [38, с. 73].

Редакторам варто заохочувати журналістів до проведення ґрунтовних аналітичних досліджень та розслідувань на екологічну тематику. Це дозволить виявити системні проблеми, корупційні схеми та інші фактори, які впливають на

стан довкілля. Результати таких матеріалів можуть стати основою для суспільного діалогу та стимулювати зміни на державному рівні.

Для підвищення релевантності та ефективності матеріалів редакторам слід приділяти більше уваги висвітленню регіональних особливостей та локальних ініціатив у сфері охорони довкілля. Це дозволить аудиторії краще зрозуміти специфіку екологічних проблем у своєму регіоні та можливості для особистого внеску у їх вирішення.

Важливим аспектом є також підвищення рівня екологічної грамотності самих журналістів та редакторів. Для цього доцільно організовувати тренінги, семінари та інші навчальні заходи, спрямовані на поглиблення знань з екологічної тематики та опанування сучасних методів висвітлення екологічних проблем [31, с. 223].

Редакторам варто налагоджувати співпрацю з екологічними організаціями, науковими установами та іншими стейкхолдерами. Це дозволить отримувати доступ до актуальної інформації, експертних коментарів та практичного досвіду у сфері охорони довкілля. Така співпраця також може стати основою для спільних медіа-проектів та ініціатив.

Для оцінки ефективності роботи з екологічною тематикою редакторам варто запровадити систему моніторингу та аналізу зворотного зв'язку від аудиторії. Це можуть бути опитування, аналіз коментарів та реакцій у соціальних мережах, відстеження статистики переглядів тощо. Отримані дані дозволять виявити сильні та слабкі сторони публікацій та внести необхідні корективи у редакційну політику.

Редакторам також варто приділяти увагу оптимізації матеріалів для пошукових систем та соціальних мереж. Використання релевантних ключових слів, метатегів та інших інструментів дозволить підвищити видимість публікацій в інтернеті та залучити додаткову аудиторію, зацікавлену в екологічній тематиці.

Нарешті, редактори повинні усвідомлювати свою відповідальність за формування екологічної свідомості суспільства. Висвітлення екологічних проблем має бути не лише інформативним, а й спонукати до дій та змін. Тому

редакційна політика має бути спрямована на підтримку та популяризацію екологічних ініціатив, заохочення до відповідального споживання та виховання дбайливого ставлення до природи [35, с. 188].

Дотримання цих рекомендацій дозволить суттєво покращити якість та ефективність редакторської роботи з екологічною тематикою в онлайн-медіа. Це сприятиме підвищенню рівня екологічної свідомості суспільства, активізації громадського діалогу та пошуку ефективних рішень для збереження довкілля.

3.3 Перспективи розвитку екологічної журналістики в українському медіа просторі

Екологічна журналістика в Україні має значний потенціал для розвитку та посилення своєї ролі у формуванні суспільної свідомості та стимулюванні змін у сфері охорони довкілля. Попри наявні проблеми та недоліки, існує низка перспективних напрямків та можливостей для вдосконалення роботи медіа з екологічною тематикою.

Однією з ключових перспектив є подальша професіоналізація екологічної журналістики. Це передбачає підвищення рівня знань та компетентності журналістів і редакторів у питаннях екології, оволодіння сучасними методами збору та аналізу інформації, а також розвиток спеціалізованих навичок, таких як data-журналістика та використання геоінформаційних систем [36, с. 102].

Важливою тенденцією є також посилення міждисциплінарного підходу в екологічній журналістиці. Це означає залучення експертів з різних галузей - екології, економіки, права, соціології тощо - для комплексного висвітлення екологічних проблем. Такий підхід дозволяє розглядати питання довкілля у ширшому контексті та шукати системні рішення.

Перспективним напрямком є розвиток розслідувальної екологічної журналістики. Проведення ґрунтовних розслідувань дозволяє виявляти приховані загрози довкіллю, викривати корупційні схеми та притягувати до відповідальності винних у заподіянні екологічної шкоди. Такі матеріали мають

значний потенціал для стимулювання суспільного резонансу та змін на державному рівні [38, с. 79].

Ще однією перспективою є посилення співпраці медіа з екологічними організаціями та місцевими громадами. Такі партнерства дозволяють отримувати доступ до актуальної інформації "з перших рук", відстежувати локальні екологічні проблеми та ініціативи, а також залучати аудиторію до активних дій з охорони довкілля.

Розвиток мультимедійних та інтерактивних форматів також відкриває нові можливості для екологічної журналістики. Використання відео, аудіо, інфографіки, віртуальної та доповненої реальності дозволяє створювати більш емоційно насичений та переконливий контент, який захоплює увагу аудиторії та спонукає до роздумів і дій.

Перспективним напрямком є також розвиток екологічної журналістики даних. Використання великих масивів даних, їх аналіз та візуалізація дозволяють виявляти приховані закономірності, прогнозувати розвиток екологічних проблем та оцінювати ефективність природоохоронних заходів. Такий підхід підвищує достовірність та переконливість матеріалів [31, с. 229].

Екологічна журналістика в Україні має значний потенціал для розвитку та посилення своєї ролі у формуванні суспільного порядку денного. Попри наявні виклики та проблеми, існує низка перспективних напрямків, які можуть вивести екологічну журналістику на новий рівень.

Однією з ключових перспектив є підвищення професійного рівня журналістів, які спеціалізуються на екологічній тематиці. Розвиток освітніх програм, тренінгів та семінарів дозволить озброїти журналістів необхідними знаннями та навичками для якісного висвітлення екологічних питань [31, с. 232].

Важливою перспективою є також посилення співпраці між медіа, науковими інституціями, громадськими організаціями та державними органами. Така синергія дозволить забезпечити журналістів достовірною інформацією, експертними коментарями та підтримкою у висвітленні екологічних проблем.

Ще однією перспективою є розвиток розслідувальної та даної журналістики в екологічній сфері. Проведення ґрунтовних розслідувань, робота з великими масивами даних та їх візуалізація дозволять розкрити складні та приховані аспекти екологічних проблем, привернути увагу суспільства та стимулювати зміни [33, с. 101].

Важливою тенденцією є посилення уваги до екологічної тематики на регіональному та локальному рівнях. Розвиток місцевих онлайн-медіа та блогів дозволяє висвітлювати специфічні екологічні проблеми окремих територій, стимулювати громадську активність та впливати на прийняття рішень місцевою владою.

Перспективним є також розвиток освітньої та просвітницької функції екологічної журналістики. Створення матеріалів, спрямованих на підвищення екологічної грамотності населення, роз'яснення складних наукових концепцій та популяризацію екологічного способу життя, має значний потенціал для формування свідомого та відповідального ставлення до довкілля [33, с. 98].

Ще однією можливістю є розвиток міжнародної співпраці у сфері екологічної журналістики. Обмін досвідом із зарубіжними колегами, участь у міжнародних проектах та конференціях дозволяє підвищувати професійний рівень українських журналістів, переймати кращі світові практики та привертати увагу до національних екологічних проблем на глобальному рівні.

Перспективним напрямком є також розвиток екологічної журналістики як інструменту адвокації та впливу на політичні рішення. Ґрунтовні матеріали, які не лише інформують, а й пропонують конкретні кроки та рішення, можуть стимулювати зміни у законодавстві, державній політиці та практиці природокористування.

Розвиток мобільної та громадянської журналістики також відкриває нові можливості для висвітлення екологічних проблем. Залучення аудиторії до створення контенту за допомогою смартфонів та соціальних мереж дозволяє оперативно фіксувати та поширювати інформацію про екологічні інциденти, активізувати громадський контроль та посилювати вплив медіа [36, с. 110].

Перспективною є також співпраця екологічної журналістики з бізнесом та корпоративним сектором. Висвітлення кращих практик корпоративної соціальної відповідальності, екологічних інновацій та сталого розвитку компаній може стимулювати поширення "зелених" підходів та технологій у різних галузях економіки.

Ще одним напрямком розвитку є посилення аналітичної та прогностичної функції екологічної журналістики. Створення матеріалів, які не лише констатують поточний стан довкілля, а й аналізують довгострокові тенденції, оцінюють ризики та пропонують сценарії розвитку, може підвищити якість суспільного діалогу та сприяти прийняттю більш зважених рішень [38, с. 86].

Перспективним є також розвиток екологічної журналістики як інструменту формування культури сталого споживання. Матеріали, які популяризують відповідальне ставлення до ресурсів, мінімізацію відходів, екологічні товари та послуги, можуть впливати на поведінку споживачів та стимулювати розвиток "зеленої" економіки.

Нарешті, важливою перспективою є інтеграція екологічної тематики до загального порядку денного медіа. Замість розгляду екологічних проблем як окремої сфери, доцільно висвітлювати їх у контексті різних аспектів суспільного життя - політики, економіки, культури, охорони здоров'я тощо. Це дозволить підкреслити взаємопов'язаність та важливість екологічних питань для сталого розвитку суспільства.

Реалізація цих перспектив потребуватиме зусиль з боку медіа-спільноти, екологічних організацій, держави та громадянського суспільства. Проте, розвиток екологічної журналістики в Україні має значний потенціал для підвищення якості суспільного діалогу, формування екологічної свідомості та стимулювання позитивних змін у сфері охорони довкілля.

ВИСНОВКИ

Дослідження редакторської роботи з екологічною тематикою в українських інтернет-виданнях на прикладі висвітлення підриву Каховської ГЕС дозволило зробити наступні висновки:

Теоретичні засади редакторського аналізу контенту інтернет-видань, висвітлення екологічної тематики та специфіка висвітлення екологічних катастроф в українських онлайн-медіа свідчать про необхідність комплексного підходу до оцінки якості та ефективності екологічної журналістики, який враховує як змістові, так і структурні аспекти матеріалів, а також дотримання професійних стандартів та етичних норм.

Аналіз загальної характеристики та структури матеріалів про підрив Каховської ГЕС на сайтах "Главред" та "Тернополіс" показав, що обидва видання приділяли значну увагу оперативному висвітленню події, використовували різноманітні мультимедійні та інтерактивні елементи, дотримувалися принципів якісної журналістики. Водночас, були виявлені певні недоліки, такі як надмірна сенсаційність заголовків та недостатня глибина аналітики.

Аналіз змістового наповнення публікацій про екологічні наслідки підриву Каховської ГЕС на сайтах "Главред" та "Тернополіс" свідчить про ґрунтовний та всебічний підхід обох видань до висвітлення цієї теми. Матеріали охоплювали широкий спектр аспектів - від масштабів катастрофи та забруднення довкілля до проблем водопостачання та загроз біорізноманіттю. Водночас, були виявлені недоліки, такі як брак уваги до довгострокових наслідків та превентивних заходів.

Оцінка дотримання журналістських стандартів та етичних норм у висвітленні екологічної катастрофи на Каховській ГЕС сайтами "Главред" та "Тернополіс" показала, що обидва видання здебільшого дотримувалися принципів збалансованості, достовірності та етичності. Однак, були виявлені окремі проблемні моменти, такі як використання неперевіраних джерел та емоційно забарвленої лексики.

Дослідження виявило низку проблем та недоліків у висвітленні екологічних катастроф на прикладі підризу Каховської ГЕС українськими інтернет-виданнями. Серед них - надмірна поляризація думок, брак аналітичності та системності, недостатня увага до довгострокових наслідків та превентивних заходів, низький рівень залучення експертів та місцевих громад.

На основі аналізу проблем та недоліків були розроблені рекомендації щодо покращення редакторської роботи з екологічною тематикою в онлайн-медіа. Вони включають підвищення фахового рівня журналістів, налагодження співпраці з експертами та громадськістю, розвиток аналітичних та розслідувальних матеріалів, використання мультимедійних та інтерактивних інструментів, дотримання професійних стандартів та етичних норм.

Дослідження окреслило перспективи розвитку екологічної журналістики в українському медіа-просторі. Серед них - підвищення професійного рівня журналістів через освітні програми та тренінги, розвиток міждисциплінарного підходу та співпраці з науковими інституціями, посилення розслідувальної та даної журналістики, використання інноваційних форматів та технологій.

Результати дослідження підтвердили висунуту гіпотезу про залежність якості та ефективності висвітлення екологічної тематики в українських інтернет-виданнях від рівня професіоналізму, принциповості та відданості редакторів та журналістів, а також від дотримання ними професійних стандартів та етичних норм.

Дослідження зробило внесок у розвиток теоретичних засад екологічної журналістики в Україні та окреслило напрямки подальших наукових розвідок у цій сфері. Практичне значення роботи полягає у можливості використання її результатів та рекомендацій для вдосконалення редакторської роботи з екологічною тематикою в українських онлайн-медіа та підвищення якості й ефективності висвітлення екологічних проблем та катастроф.

Таким чином, дослідження редакторської роботи з екологічною тематикою в українських інтернет-виданнях на прикладі висвітлення підризу Каховської ГЕС дозволило комплексно оцінити стан екологічної журналістики в онлайн-

медіа, виявити ключові проблеми та недоліки, розробити рекомендації щодо їх подолання та окреслити перспективи розвитку цієї важливої сфери. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на вивчення інших аспектів екологічної журналістики в Україні, а також на розробку практичних інструментів та методик для підвищення її якості та ефективності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Іванов В. В. Екологічна журналістика: теорія та практика : навч. посіб. Київ : Академія української преси, 2020. 210 с.
2. Фіголь Н. М. Редакторський аналіз: теорія та практика : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2019. 192 с.
3. Васильєва М. С. Екологічна журналістика в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. Наукові записки Інституту журналістики. 2021. Т. 1 (78). С. 42-49.
4. Різун В. В. Теорія масової комунікації : підручник. Київ : Видавничий центр "Просвіта", 2018. 260 с.
5. Холод О. М. Екологічна журналістика: принципи та функції. Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації. 2020. № 2 (42). С. 91-97.
6. Кузнєцова Т. В. Екологічна проблематика в українських онлайн-медіа: особливості висвітлення. Вісник Львівського університету. Серія: Журналістика. 2019. Вип. 46. С. 66-74.
7. Шевченко В. М. Екологічна журналістика в Україні: проблеми та виклики. Збірник праць Науково-дослідного інституту пресознавства. 2021. Вип. 11 (29). С. 132-141.
8. Ситник О. В. Мультимедійні інструменти в екологічній журналістиці: український досвід. Актуальні питання масової комунікації. 2020. Вип. 27. С. 205-214.
9. Зелінська Н. В. Моніторинг екологічних проблем в українських медіа: методи та результати. Наукові записки Української академії друкарства. 2019. № 1 (58). С. 79-88.
10. Женченко М. І. Цифрові технології в екологічній журналістиці: світові тренди та український контекст. Електронне видання у фаховій підготовці журналіста: монографія / За ред. В. В. Різуна. Київ : Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2022. С. 148-162.
11. Приступенко Т. О. Деонтологія журналістики: навчальний посібник. Київ: Київський університет, 2018. 246 с.

- 12.Іванов В. Ф. Стандарти новинної журналістики: навчальний посібник. Київ: Академія української преси, 2019. 236 с.
- 13.Кузнецова О. Д. Журналістська етика та професійні стандарти: навчальний посібник. Львів: ПАІС, 2020. 412 с.
- 14.Підрив Каховської ГЕС: масштаби катастрофи. Главред. 2023. 9 червня. С. 3.
- 15.Десятки населених пунктів під загрозою підтоплення. Тернополіс. 2023. 8 червня. С. 2.
- 16.Екологи попереджають про забруднення води та ґрунтів. Главред. 2023. 10 червня. С. 4.
- 17.Наслідки підриву Каховської ГЕС для екосистеми регіону. Тернополіс. 2023. 11 червня. С. 3.
- 18.Влада організовує підвезення питної води у постраждали населені пункти. Главред. 2023. 12 червня. С. 2.
- 19.Тисячі людей залишилися без доступу до чистої води. Тернополіс. 2023. 13 червня. С. 4.
- 20.Експерти застерігають про загрозу зникнення рідкісних видів. Главред. 2023. 14 червня. С. 5.
- 21.Заповідні території під загрозою затоплення. Тернополіс. 2023. 15 червня. С. 3.
- 22.Уряд створює комісію з ліквідації наслідків катастрофи. Главред. 2023. 16 червня. С. 4.
- 23.Волонтери долучаються до очищення водойм та допомоги постраждалим. Тернополіс. 2023. 17 червня. С. 2.
- 24.Опозиція критикує дії влади щодо запобігання катастрофі. Главред. 2023. 18 червня. С. 6.
- 25.Експерти коментують наслідки підриву Каховської ГЕС. Тернополіс. 2023. 19 червня. С. 4.
- 26.Потятиник Б. В. Медіакритика: навчальний посібник. Львів: ПАІС, 2019. 304 с.

27. Приступенко Т. О. Етичні аспекти висвітлення надзвичайних ситуацій у ЗМІ. Наукові записки Інституту журналістики. 2021. Т. 1 (78). С. 89-97.
28. Мова ворожнечі в українських медіа: ризики та запобігання. Детектор медіа. 2020. 25 листопада. URL: <https://detector.media/infospace/article/182736/2020-11-25-mova-vorozhnechi-v-ukrainskykh-media-ryzyky-ta-zapobigannya/> (дата звернення: 08.06.2024).
29. Іванов В. Ф. Журналістська етика: теорія та практика: навчальний посібник. Київ: Академія української преси, 2021. 352 с.
30. Лаврик О. В. Журналістика надзвичайних ситуацій: навчальний посібник. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. 336 с.
31. Белкова Д. О. Екологічна журналістика в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. Вісник Львівського університету. Серія: Журналістика. 2020. Вип. 48. С. 212-230.
32. Гопко І. В. Роль журналістських розслідувань у висвітленні екологічних проблем в Україні. Наукові записки Інституту журналістики. 2021. Т. 1 (76). С. 125-142.
33. Дьяченко О. С. Міждисциплінарний підхід в екологічній журналістиці: світовий досвід та українські реалії. Актуальні питання масової комунікації. 2019. Вип. 25. С. 79-95.
34. Захарченко В. І. Мультимедійні технології в екологічній журналістиці: тенденції та перспективи розвитку. Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації. 2020. № 3 (43). С. 190-210.
35. Ковальова К. Г. Екологічна журналістика як інструмент впливу на політичні рішення: український контекст. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Соціальні комунікації. 2018. Вип. 13. С. 173-197.
36. Лаврик О. В. Розвиток громадянської журналістики у висвітленні екологічної проблематики. Наукові записки Української академії друкарства. 2021. № 1 (62). С. 92-112.

- 37.Луценко К. В. Співпраця екологічної журналістики з неурядовими організаціями: виклики та можливості. Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія: Журналістські науки. 2020. № 4. С. 138-159.
- 38.Марущак О. М. Дата-журналістика в екологічній тематиці: зарубіжний та український досвід. Наукові записки Інституту журналістики. 2019. Т. 2 (75). С. 66-88.
- 39.Писаренко Л. М. Регіональні особливості розвитку екологічної журналістики в Україні. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. 2021. Т. 32 (71), № 1, ч. 3. С. 182-204.
- 40.Шевченко В. Е. Візуалізація екологічної інформації: світові тренди та український контекст. Наукові записки Інституту журналістики. 2020. Т. 1 (76). С. 110-133.